

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

בפני כב' השופט דר' קובי ורדי

תא"ל עמאד פארס

ע"י ב"כ עו"ד (אל"מ מיל') רמי בובליל
ועו"ד (אל"מ מיל') אבי עמירם

העותר

נגד

המשיבים

1. ראש המטה הכללי – רא"ל גבי אשכנזי
2. מפקד פיקוד צפון – האלוף גדי אייזנקוט
3. סגן הפרקליט הצבאי הראשי – אל"מ שרון אפק
4. ראש אגף כוח אדם – האלוף אבי זמיר
5. ראש המטה הכללי - רא"ל בני גנץ
6. ראש מחלקת הסגל – אל"מ מיכל בן מובחר
7. ראש מחלקת מופ"ת - אל"מ גלית אברג'יל

כולם ע"י ב"כ עו"ד קרן יוסט
מפרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)

פסק דין

1

2

3

1. עתירה שהוגשה ביום 21/11/10 בה מבוקש לבטל את החלטת המשיב 1 (להלן: "גם הרמטכ"ל) מיום 29/4/10 בהליך הפיקודי, לפיה ישוחרר העותר משורות משרתי הקבע בצבא הגנה לישראל ביום 30/11/10 (להלן: "ההחלטה").

כללי

6

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 לחילופין, מבוקש ליתן לעותר הודעה מוקדמת של שנה מראש, לאחר קיום
2 כדין של ההליכים המקדמיים לצורך מתן הודעה על הפסקת שירות הקבע
3 וזאת טרם שייקבע מועד לשחרורו משירות הקבע בצה"ל.
4 יש לציין כי ביום 28/11/10 (בדיון שנקבע בבקשה לצו הביניים שהפרקליטות
5 לא התייצבה בו עקב שביתת הפרקליטות) ניתן על ידי צו ארעי שהעותר לא
6 ישוחרר מצה"ל.

הרקע, העובדות והמחלוקות

7
8
9 2. למעשה אין מחלוקת שביום 28/7/09 אשתו של העותר, שנהגה ברכב ליסינג
10 שהוקצה לעותר מטעם צה"ל לצורכי תפקידו, עשתה תאונת דרכים, כאשר
11 היא נהגה ברכב, בלא שהעותר נכח לצידה, בניגוד לפקודות הצבא שלא איפשרו
12 את נהיגתה ברכב ללא נוכחות העותר ברכב.
13 אין גם מחלוקת שבטופס הדיווח על תאונת הדרכים שמילא נהגו של העותר-
14 רס"ל דניס מינץ, לחברת הליסינג אלבר, נרשמה רעיית העותר כנהגת הרכב
15 והוסף שמו של העותר כעד לתאונה.
16 אין גם מחלוקת שבטופס שדווח למצ"ח, שהועבר ע"י העותר כשבועיים לאחר
17 התאונה, לא נרשם שהעותר היה עד לתאונה, כאשר על חלקו של העותר בעניין
18 אי קריאת הטפסים והעברת הדיווחים נידון העותר לדין משמעתי בפני סגן
19 הרמטכ"ל דאז בני גנץ וננזף.
20 אין גם מחלוקת שביום 8/8/09, במוצאי שבת, שוחח העותר עם אלוף פיקוד
21 הצפון גדי אייזנקוט (להלן: "האלוף"), שהתקשר לעותר לשאול אותו אם
22 רעייתו הייתה מעורבת בתאונה והעותר השיב כי הוא נכח ברכב בזמן התאונה
23 והתאונה דווחה כנדרש.
24 כן גם שוחח העותר באותו ערב ובהמשך הלילה עם רמ"ט פיקוד צפון ועם דובר
25 צה"ל וחזר על גירסתו זו (או לפחות לשיטת העותר לא תיקן אותם שזו לא
26 גירסתו).
27 רק למחרת ביום 9/8/09 בטקס הפרידה של העותר מאוגדה 91 עדכן העותר את
28 האלוף, שהוא לא נכח ברכב בזמן התאונה ושהפרטים שמסר לו בשיחה
29 הטלפונית יום קודם לכן אינם נכונים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 ביום 10/8/09 נערכה השיחה הראשונה בין העותר לרמטכ"ל שבחלקה נכח
2 האלוף. בשיחה זו לקח העותר אחריות על מעשיו, הודה שאמר אי אמת לאלוף
3 ושהוא מצטער על כך ומוכן לשאת באחריות על כך. בעקבות זאת נוסחה
4 הודעת דובר צה"ל מאותו יום, זאת בתיאום עם העותר, שאף ערך בהודעה
5 שינויים ותיקונים.
6 להלן לשון חלק מהנאמר בהודעה:

7
8 "במוצאי שבת האחרון... שוחח מפקד פיקוד הצפון עם תת-אלוף
9 פארס והאחרון השיב לו כי נכח ברכב בזמן התאונה. תשובה
10 דומה נמסרה לראש מטה פיקוד הצפון, תת-אלוף פרידמן ולנציג
11 דובר צה"ל בפיקוד..."

12 תת-אלוף פארס אמר לאלוף כי בשיחתם במוצאי שבת דיווח לו
13 דיווח לא אמין וכי למעשה לא נכח ברכב בזמן התאונה כפי
14 שמסר לו קודם לכן. תת-אלוף פארס אמר לאלוף כי הוא מתייסר
15 על התשובה שנתן לו וכי הוא "מתקשה לחיות איתה", כלשונו,
16 ולכן בחר לומר לו כעת את האמת במלואה.
17 אלוף אייזנקוט השיב כי הוא רואה את הדבר בחומרה.

18
19 הבוקר (ב') החליט כאמור תת-אלוף עמאד פארס להודיע
20 לרמטכ"ל ולאלוף פיקוד הצפון כי הוא מצטער על האירוע, לוקח
21 עליו את האחריות ומבין את המשמעות. בשיחתו עם הרמטכ"ל
22 אמר תת-אלוף פארס כי בהחלטתו זו הוא מבקש 'לנהוג כקצין
23 וכמפקד ולפעול כפי שחינכתי ותבעתי מפקודי בעבר ובמשך כל
24 שירותי הצבאי'."

25
26 כן התקבלה החלטה באותו היום ע"י המשיב 1, שנוכח חומרת האירוע העותר
27 לא ימונה לתפקיד מפקד קורס מגדיים – מפיי"ם, והנ"ל צויין אף בהודעת דובר
28 צה"ל. לאחר מכן, ביום 10/9/09 התקיימה שיחה נוספת בין העותר לרמטכ"ל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

- 1 ביום 17/2/10 ולאחר שהסתיימה חקירת מצ"ח, נתן סגן הפצ"ר את חוות
2 דעתו בענייניו של העותר ובעקבות זאת הועמד העותר לדין משמעתי והורשע
3 בהליך זה ביום 25/4/10 ע"י סגן הרמטכ"ל דאז האלוף גנץ, וננזף בגין
4 התנהגות שאינה הולמת קצין בדרגתו, בכך שהגם שלא נמצא שפעל מתוך
5 כוונה להטעות והנחה את הנהג למלא באופן כוזב את טופס דיווח התאונה
6 לאלבר, היה מצופה מהעותר לקרוא את הטופס שמולא בצורה רצינית,
7 במיוחד כשמדובר באירוע חריג של תאונה שבוצעה ע"י אשתו.
- 8 ביום 29/4/10 ובעקבות חו"ד סגן הפצ"ר שהמליץ להעביר את הטיפול לעניין
9 אי אמירת אמת למפקדים למישור הפיקודי, בהתאם לשקו"ד והחלטת
10 המפקדים, נערך לעותר ההליך הפיקודי בפני הרמטכ"ל בנוכחות חלקית של
11 האלוף, ובעקבות זאת, משדחה העותר את המלצת הרמטכ"ל לפרוש מרצונו
12 מצה"ל, הוחלט על שחרורו של העותר מצה"ל ועל הצבתו במחלקת פרישה
13 החל מיום 1/5/10.
- 14 יש לציין שהשיחות של העותר עם הרמטכ"ל (ב-10/8/09, 10/9/09 ו-29/4/10)
15 הוקלטו ובהתאם להחלטתי הועברו הקלטות אלה והתמלילים שלהן לעיון בית
16 המשפט ולב"כ העותר.
17
- 18 3. לטענת העותר יש להתערב בהחלטת המשיב 1 ולבטלה משני טעמים מרכזיים.
19 הראשון, שלא נוהל הליך שימוע כלל ועיקר וההחלטה להדיר את רגליו של
20 העותר משירות הצבא התקבלה עוד בטרם נשמע העותר.
21 הטעם השני, הינו חוסר מידתיות קיצוני בין האירוע האיזוטרי והכשל הטכני
22 של דיווח לא מדוייק, שנאמר בזמן שהעותר לא חש בטוב וחשש לגורל אחיינו
23 שהיתה ידיעת שווא שנהרג, דיווח שתוקן מייד, לבין התוצאה העונשית אליה
24 הגיע המשיב 1 של שחרור העותר מצה"ל שהינו אקט קיצוני ואינו
25 פרופורציונאלי לנסיבות המקרה ונראה כי היו מעורבים בהחלטה שיקולים
26 זרים נסתרים.
- 27 לטענת העותר, חוסר המידתיות בולט בעיקר נוכח ההחלטה שהתקבלה
28 במקרהו של תא"ל משה תמיר, שביה"ד הצבאי לערעורים החליט לקבל את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

- 1 הערעור לגבי ביטול עונש הורדתו בדרגה והמליץ שלא תיבחן אפשרות קידומו
2 לפחות למשך שנתיים בהם גם לא ימלא תפקיד פיקודי.
- 3 לטענת העותר, יש לראות את המכלול של האירועים, כך שאם המשיב 1 היה
4 יודע והיו בפניו כל הנתונים שהתבררו בדיעבד, שלא מדובר בזיוף דיווח למצ"ח
5 ושלא יתנהל הליך פלילי אלא רק הליך משמעתי, היה מגיע להחלטה אחרת.
- 6 כן נטען שנוהל "מחול שדים" כנגד העותר תוך הטחת האשמות קשות ע"י
7 העותר כלפי אלוף הפיקוד לגבי אי אמירת אמת מצידו.
- 8 כן נטען שהליך "ההפרשה" של העותר מצה"ל היה לא חוקי, בניגוד לדין
9 ובניגוד לפקודות הצבא ולפיכך הוא בטל מעיקרו.
- 10 לכן מבוקש ע"י העותר לבטל את ההחלטה ולהחזיר את העותר לשירות
11 בצה"ל, או לחלופין, לבטל את ההחלטה ולהעמיד את ההחלטה לשקו"ד
12 הרמטכ"ל החדש רא"ל בני גנץ (שהעותר ביקש לצרפו כמשיב 5 לעתירה במקום
13 האלוף גלנט שלא התמנה לרמטכ"ל), שישקול את הענין מהתחלה לפי
14 הנתונים הקיימים בידו היום שהם שונים ורחבים מאלו שהיו בידי הרמטכ"ל
15 הקודם – רא"ל גבי אשכנזי.
- 16
- 17 4. לטענת המשיבים לא מדובר בכשל טכני כלל ועיקר אלא במקרה של אי
18 אמירת אמת של העותר למפקדיו, כאשר בעקבות זאת העותר לקח אחריות על
19 מעשהו והודיע למשיב 1 ולאולוף על החלטתו לסיים את שירותו בצה"ל,
20 בעקבותיה נוסחה ההודעה לדובר צה"ל, ממנה חזר בו העותר יותר מאוחר.
- 21 לטענת המשיבים מדובר בהחלטה סבירה של הרשות, שבית המשפט לא שם
22 את שיקול דעתו במקומה, כאשר למשיב 1 יש שיקול דעת לאיוש תפקידים
23 בצה"ל ושקו"ד זה הופעל כראוי לאור הפגיעה בערכי צה"ל ובערך האמינות,
24 עקב אי אמירת אמת של קצין בדרגת תא"ל למפקדיו בצבא, במסגרת הצבא,
25 והפגיעה בערך הדוגמה האישית.
- 26 כן נטען כי לעותר ניתנה זכות השימוע בהליך הפיקודי שהתקיים ביום 29/4/10
27 שהתבסס על חו"ד סגן הפצ"ר, כאשר בפגישה ביום 10/8/09 שהיתה בסמוך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 לאירוע אי אמירת האמת, לקח העותר אחריות על מעשיו והודיע על כוונתו
2 לסיים את שירותו בצה"ל ועקב כך המשיב 1 לא נדרש לקבל החלטה בעניין
3 זה, כאשר גם בפגישה זו היתה לעותר ההזדמנות המלאה לטעון את טענותיו.

4 לטענת המשיבים, הפסקת שירותו של העותר נעשתה כדין ובהתאם לפקודות
5 הצבא.

6

7

דיון

8 לאחר ששמעתי את הצדדים, עיינתי בעתירה ובתגובות, שמעתי את
9 הקלטות ועיינתי בתמלילים החלטתי לדחות את העתירה ולבטל את הצו
10 הארעי שניתן.

11

12

בללי

13 5. למעשה אין מחלוקת שהעותר לא אמר אמת לאלוף הפיקוד ושיקר לו, כפי
14 שמודה העותר בעצמו בשיחה המוקלטת בלשכת הרמטכ"ל ב-10/8/09
15 שנערכה יומיים לאחר אותה שיחה טלפונית: "מה שמפריע לי הכי הרבה
16 הוא ששיקרתי לגדי" (הכוונה לאלוף הפיקוד גדי אייזנקוט - ק.ו) ושהוא
17 אמר לאלוף הפיקוד למחרת: "לא אמרתי לך את האמת ואני מצטער, אני
18 מוכן לשאת באחריות, עשיתי את שטות חיי".

19 אמנם ב"כ העותר והעותר מנסים לקרוא לשקר במילים אחרות של אי דיוק
20 או דיווח לא אמין, אך יש "לקרוא לילד בשמו" ולומר באופן הישיר והברור
21 ביותר שמדובר באי אמירת אמת ובלשונו של העותר עצמו "שקר".

22 נשאלת אם כן השאלה האם ההחלטה של המשיב 1 לסיים את שירותו
23 הצבאי של העותר עקב אי אמירת אמת זו הינה החלטה סבירה ומידתית או
24 שמא נפל בה פגם ממשי כזה המצדיק את ביטולה בדרך של התערבות בית
25 המשפט בשיקול דעת המשיב 1.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 זוהי למעשה השאלה המרכזית העומדת בבסיס עתירה זו ויש לדחות את
2 נסיונות ב"כ העותר להסיט את הדיון משאלה זו למחוזות אחרים ורחוקים.
3 לטעמי, החלטה זו סבירה ומידתית ולא הוכח שנפל בה פגם מהותי המצדיק
4 את ביטולה, כאשר לא הוכחה טענת העותר, שנטענה בעלמא בעתירה, לגבי
5 שיקולים זרים של המשיב 1 בקבלת החלטה זו (שיקולים שלא פורטו אף
6 במהלך הדיון בעתירה).

7

8

סבירות ההחלטה ומידתיותה

.6

9 מבחינה ערכית מדובר בהחלטה שהינה בסמכות פיקוד צה"ל והעומד
10 בראשו - הרמטכ"ל, הן לגבי איוש תפקיד צבאי ביחידה צבאית והן לגבי סיום
11 השירות הצבאי בשל אי אמירת אמת ועניין זה מסור לחלוטין לשקול דעת
12 הרשויות הצבאיות הנוגעות בדבר (בג"צ 676/82 **ההסתדרות הכללית של**
13 **העובדים בארץ ישראל נ' ראש המטה הכללי רב אלוף רפאל איתן**, פ"ד לז(4)
14 105 (1983)).

15 מדובר בהחלטה המביאה לידי ביטוי כללי מוסר, תוך הגשמת האתגר העומד
16 לפני מפקדי צה"ל להעמיד את החיילים ברמה מוסרית גבוהה, וזאת כמשימה
17 עליונה (בג"צ 4012/06 **רס"ם רמי עמרם נ' ראש המטה הכללי בצה"ל** (לא
18 פורסם, 16/9/08)).

19 שיקול הדעת בדבר מינוי בצה"ל המסור לרמטכ"ל כמפקד העליון של הצבא
20 הוא רחב, אך יש להפעילו בהגינות, בסבירות, בטוהר לב ובתום לב בלא
21 שרירות וללא שיקולים זרים, תוך בחינת מכלול השיקולים הרלוונטיים (בג"צ
22 1284/99 **פלונית נ' ראש המטה הכללי**, פ"ד נג(2) 62, 69 (1999) (להלן: "**פס"ד**
23 **פלונית**") ובג"צ 4537/96 **שושן נ' ראש המטה הכללי**, פ"ד נ(4) 416, 422 (1996)
24 (להלן: "**פס"ד שושן**").

25 כפי שנאמר בפס"ד **פלונית** בעמוד 69, חוסנו ועוצמתו של צה"ל שאובים משני
26 מקורות: הראשון חוסנו המוסרי, על הנורמות הערכים ודפוסי ההתנהגות
27 המונחים בבסיסו, והשני חוסנו הצבאי הסומך בין השאר על המשאב האנושי
28 והמקצועי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 כדברי כבוד השופטת שטרסברג כהן בעמ' 70 בפס"ד פלונית:

2
3 "דווקא משום מרכזיותו של צה"ל בחיינו ושל החייל בצה"ל,
4 דווקא משום היותו צבא שחרת על דגלו את החינוך כיעד
5 והמהווה כור היתוך לכל המתגייסים לשורותיו, יש לצה"ל
6 תפקיד בעל חשיבות עליונה במישור המוסרי והערכי. צה"ל
7 תורם תרומה גדולה ועצומה לגיבוש אישיות המשרתים בו
8 ומציידם בערכים שיעצבו את התנהגותם בחברה בעתיד ואת
9 תפיסותיהם הנורמטיביות לגבי המותר והאסור. דווקא משום
10 כל אלה על צה"ל להצטיין בחוסן מוסרי וערכי חזק ואיתן.
11 נושאי דגל זה הם קציניו, במיוחד אלו העומדים בראש
12 הפירמידה. מאלו יש לצפות שיהיו דוגמה אישית. עם אלה יש
13 להקפיד ולדקדק כחוט השערה."

14
15 ובהמשך בעמוד 71 לפס"ד פלונית:

16
17 "ככל שדרגתו של המפקד גבוהה יותר וגילו מבוגר יותר כך
18 נרחבת יותר המרות והסמכות שהוא מקרין וכך גדולה יותר
19 האחריות שעל כתפיו".

20
21 כך גם נאמר ע"י כבוד השופט אדמונד לוי בבג"צ 5757/04 הס נ' סגן הרמטכ"ל
22 אלוף דן חלוץ פ"ד נט(6) 97 (2005) בעמוד 112:

23
24 "בבסיסו של הצורך לבחון את נקיון כפיו של אדם המכהן
25 בתפקיד ציבורי עומד אינטרס משולש: ראשית, קיים חשש
26 כי אותו כשל ערכי שנתגלה באישיותו או בדרך שבה בחר
27 לנהל את ענייניו בעבר, יפגע גם בהתנהלותו העתידית וימנע

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 ממנו למלא את תפקידו בנאמנות המתחייבת. ניפויים של
2 אנשים מעין אלה נועד, איפוא, להבטיח את יעילותו של
3 המנגנון הציבורי ואת טוהר המידות בו. שנית, יש עניין ברור
4 בהבטחתו של אמון הציבור בשלטון בתדמיתו הנקייה של
5 השירות הציבורי, החיוניים לתפקודו התקין לאורך זמן;
6 ושלישית, על המערכת הציבורית לשקף באופן התנהלותה את
7 עקרונות היסודות עליהם מושתתים המשטר והחברה -
8 ה"אני מאמין" הקולקטיבי - ועליה להוקיע מקרבה גורמים
9 אשר בדבריהם או בפעולותיהם חותרים תחת סודות אלה".

10
11 וכפי שנאמר לאחרונה על ידי כבוד השופטת ארבל בבג"צ 8707/10 הס נ' שר
12 הביטחון (לא פורסם, 3/2/11):

13
14 "הדברים נכונים במשנה תוקף כאשר ענייננו במינויים
15 לתפקידים בכירים בצה"ל. חוסנו של צה"ל והאמון הציבורי
16 בו אינם נובעים אך מיכולותיו המבצעיות ומאיתנותו הצבאית.
17 כוחו של הצבא נגזר במידה רבה מהאמון במוסריותו ובטוהר
18 המידות של מפקדיו וחייליו. אלו העומדים בראש הארגון
19 דורשים לשמש דוגמא ומופת של אמינות, הגינות וערכים
20 בכדי שיוכלו להשיר מבט אל פקודיהם ולצוותם ללכת
21 אחריהם, בכדי שהציבור כולו יידע כי כוחו של הצבא ועוצמתו
22 מצויים בידי מפקדים נקיי כפיים שלא דבק בהם רבב".

23
24 7. שיקול הדעת הרחב המסור לרמטכ"ל וחופש הפעולה הינם תנאים הכרחיים
25 וחיוניים לצורך הפעלה ראויה של צה"ל, כאשר בית המשפט אינו שם עצמו
26 בנעליהן של רשויות המינהל שעה שהוא בוחן את החלטותיהן המנהליות
27 ויתערב רק אם מצא כי נפל פגם מהותי בהחלטה, היורד לשורשם של דברים,
28 כמו שיקולים זרים או הפרת כללי הצדק הטבעי ובחינת המידתיות בין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 התכלית לבין האמצעים שננקטו להגשמתה (ראו בהקשר לפיטורי שוטר ע"י
2 מפכ"ל המשטרה דבריה של כבוד הנשיאה בייניש בבג"צ 3798/09 גורחוד נ'
3 המפקח הכללי של משטרת ישראל, (לא פורסם, 7/12/10), וכן בג"צ 8487/06
4 סמ"ר לויסון נ' הפרקליט הצבאי הראשי (לא פורסם, 24/10/06)).
5 וכדברי כבוד השופטת פרוקצ'יה בבג"צ 6840/01 פלצמן נ' ראש המטה הכללי
6 - צבא ההגנה לישראל (לא פורסם, 10/10/05):

7

8 "מערכת יחסי השירות בין חייל בשירות קבע לבין הצבא איננה
9 חסינה מביקורת שיפוטית. בהיותה נגזרת מהמשפט הציבורי,
10 נתונה מערכת יחסים זו לביקורת בית המשפט הגבוה לצדק,
11 הבוחן אותה בשים לב לאמות המידה המקובלות של פיקוח
12 שיפוטי על מעשי הרשות הציבורית. במסגרת זו נבחן האם נהגה
13 הרשות הציבורית בעניינו של החייל בגידרי סמכותה ועל פי כללי
14 הפעלת שיקול הדעת ואמות מידה של הגינות המתחייבים
15 מרשות ציבורית, או שמא פעולתה נגועה בטעמים בלתי
16 ענייניים, בחוסר תום לב, או בשרירות. הבחינה תיגזר מטיבו של
17 הנושא העומד לדיון, ובהתחשב באופייה המיוחד של המסגרת
18 הארגונית בה מדובר ובתכליתה. כמקובל בביקורת שיפוטית על
19 מעשה המינהל, לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתה של
20 הרשות בשיקול דעתו הוא, אלא יבחן האם הרשות הפעילה את
21 סמכותה כדין על פי אמות מידה הנהוגות במשפט הציבורי.
22 מידת הריסון הננקטת דרך שיגרה בביקורת שיפוטית על מעשי
23 המינהל חלה, וביתר שאת, בענין מדיניות הצבא ביחס לשירות
24 של חייליו. הצבא מהווה מסגרת שירות מיוחדת עליה מוטלת
25 משימה כבדה ביותר של הגנה על בטחון המדינה. חיילי הצבא
26 הם המשאב האנושי העיקרי והחיוני עליו בנויה המערכת
27 הצבאית, ואין גורם חשוב ממנו לקביעת רמתו ואיכותו של הצבא.
28 כך הוא באשר לכשירותו המבצעית של הצבא, וכך הוא באשר
29 לרמתו הערכית-מוסרית. משכך, הביקורת השיפוטית על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

- 1 **מדיניות הצבא באיוש תפקידים צבאיים, ובכלל זה בהתרת**
2 **התחייבויות אנשי קבע לשרת בצה"ל בשל אי התאמה,**
3 **מתאפיינת במידת ריסון מיוחדת".**
4
5 כפי שנאמר בפס"ד **שושן** ע"י כבוד הנשיא **ברק**, השאלה הניצבת הינה האם
6 האיזון שערך הרמטכ"ל הוא מחוץ למתחם הסבירות וניתן לומר כי האיזון
7 הוא כה מופרך וכי הוא סוטה במידה כה רבה מהאיזון הראוי עד כי עלינו לומר
8 ששום רמטכ"ל סביר לא היה יכול להגיע למסקנה שאליה הגיע הרמטכ"ל, תוך
9 בחינה רק האם החלטת הרמטכ"ל סבירה בלא שבית המשפט מחליף את
10 שיקול דעתו (ראו גם בג"צ 279/72 **עובד נ' שר הביטחון**, פ"ד כז(1) 169, 172
11 ((1972)).
12
13 8. לא מצאתי מקום גם לקבוע כי החלטת המשיב 1 בעניינו אינה מידתית לאור
14 פסק הדין בעניינו של תא"ל משה (צייקו) תמיר.
15 לכל אחד מהתיקים הנ"ל יש את נסיבותיו הספציפיות והגורמים המקלים
16 והמחמירים. בעניין תא"ל תמיר מדובר בפס"ד של בית הדין הצבאי
17 לערעורים, שהתייחס לאי קידומו ולהמלצה שלא ימלא תפקיד פיקודי במשך
18 לפחות שנתיים ולא בהחלטה פיקודית של הרמטכ"ל, שגם בעניין תמיר הובאה
19 ההחלטה לפתחו בעקבות פסק הדין בהליך הפלילי והרמטכ"ל החליט שלא
20 לשבצו לתפקיד נוסף בצה"ל.
21 לכן, לא ניתן ללמוד מכך על אפליה כלפי העותר או על השלכה על עניינו
22 המביאה לכך שההחלטה שהתקבלה לגבי העותר תיחשב כהחלטה לא מידתית.
23
24 9. בסופו של יום, ההחלטה העומדת לבחינה הינה כאמור, החלטת המשיב 1
25 בעניינו והשאלה להכרעה הינה האם מדובר בהחלטה לא סבירה ו/או לא
26 מידתית או שנפל בה פגם כה ממשי בצורה כזו המביאה לפסלותה ובטלותה
27 ולטעמי, לא ניתן לקבוע זאת כלל ועיקר, ומדובר בהחלטה סבירה ומידתית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 החלטה זו משקפת את חוסנו הציבורי של הצבא ואת עקרונות היסוד, טוהר
2 המידות והמוסר, שהם העומדים בבסיס אמון הציבור בצבא ובתדמיתו, כאשר
3 החלטה זו נתונה לשקו"ד העומד בראשו - הרמטכ"ל, שקיבל החלטה סבירה
4 שבית המשפט לא יתערב בה, במיוחד כשמדובר בעותר- קצין בכיר שמצופה
5 ממנו שיהווה דוגמא אישית, וככזה יש להקפיד ולדקדק עמו.
6 בקוד האתי של צה"ל הודגשו הערכים של אמינות ודוגמא אישית כאשר לעניין
7 אמינות נאמר כך:

8
9 **"החייל יציג דברים כהוייתם, בשלמות ובדייקנות, בתכנון,**
10 **בביצוע ובדיווח, ויפעל כך שרעיו ומפקדיו יוכלו לסמוך עליו**
11 **בביצוע המשימות".**

12
13 והנה העותר הפר ערכים אלו, פעל בחוסר אמינות כלפי מפקדיו ורעיו במסגרת
14 הצבא, כשאינו נותן גם דוגמא אישית במעשיו אלו לאחרים, לאחר שחזר בו
15 מלקיחת האחריות על מעשהו בניגוד להתנהגותו בפגישה ביום 10/8/09.

16
17 10. אין גם פסול בכך שנוכח חומרת האירוע הוחלט ע"י הרמטכ"ל שהעותר לא
18 ימונה למפקד קורס מגדי"ם - מפיי"ם, כאשר הנ"ל כבר פורסם בהודעה
19 לעתונות שנעשתה בשיתוף עם העותר ולאחר תיקוניו, הודעה בה לקח העותר
20 אחריות אישית על מעשיו ועל אי אמירת האמת והחליט תוך מתן דוגמא
21 אישית לפקודיו לסיים את שירותו בצה"ל, החלטה ממנה חזר יותר מאוחר.

22
23 11. למעשה העותר מבקש מבית המשפט לתת מסר המכשיר מעשה פסול של אי
24 אמירת אמת למפקדו בצה"ל במסגרת השירות הצבאי, להכשיר התנהגות זו
25 של תא"ל בצה"ל ולקבוע שזו נורמה ראויה ושהחלטה לסיים את שירותו
26 עקב אי אמירת אמת זו היא פגומה ולא סבירה ובית המשפט לא יתן ידו לכך,
27 ולא ישים עצמו במקום המשיב 1 וימיר את שיקול דעתו באופן שיביא לקבלת
28 החלטה אחרת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

התנהגות העותר במהלך ההליכים

- 1
2
3 קשה לקבל את התנהגות העותר, המודה "ברחל בתך הקטנה" בשיחה שנערכה .12
4 עם הרמטכ"ל ואלוף הפיקוד ב-10/8/09 כי שיקר לאלוף פיקוד הצפון ושהיה מה
5 שמפריע לו הכי הרבה ומודה כי שיקר לרמ"ט בזה שאמר לו את אותם דברים
6 (ולא כפי שטוען היום שלא תיקנו בלבד) ועקב זאת לא ישן בלילה ומצטער
7 ומוכן לשאת באחריות על כך שעשה את שטות חייו בחולשה של רגע "שהולך
8 לשלם עליה" בלשונו, ללא שום הקלות עם עצמו, ו"באותה נשימה" מציין
9 בשיחה זו שאם היה מתעקש היה יוצא דובר אמת כאילו שהיה נוכח ברכב,
10 ושם היה רוצה להמשיך בשקר היה יכול להתעקש ולהוכיח שהיה ברכב (בזמן
11 שברור שלא היה ברכב).
12 כלומר, העותר ממשיך לגלוש למישורים של אי אמירת אמת ולאופציות שהיו
13 בפניו כביכול להמשיך ולשקר ולהתעקש על כך ואז היה מצליח בשקר זה,
14 והדברים חמורים ביותר ומדברים בעד עצמם.
15
16 כך גם, קשה להבין את טענת העותר בעתירה כי אם היה יודע העותר שפנייתו
17 של אלוף הפיקוד אליו מקורה בשאילתה "היו אוזני העותר רגישים וחדים
18 יותר וכל האירוע דנא היה נחסך".
19 מה רוצה העותר להגיד, שאם היה יודע שמדובר בשאילתה לא היה משקר
20 ושיש אמת שונה לשיחה רגילה עם אלוף הפיקוד או לשיחה בתגובה לשאילתה?
21 לעותר הפתרונים.
22 כך גם בשיחה מיום 10/8/09 עם המשיב 1 שנערכה כאמור בסמוך לשיחה
23 הטלפונית עם האלוף, לא מוזכרת כלל טענתו של העותר לכך שלא אמר אמת
24 לאלוף עקב המצב הנפשי בו שרה בעקבות הידיעה הדרמטית שהתבררה אח"כ
25 כשגויה על מות אחיינו, שקיבל לטענתו 2 דקות לפני השיחה עם האלוף, ותמוה
26 כיצד במצב דברים כזה ענה בכלל העותר לאלוף וכיצד לא מזכיר זאת בשיחה
27 הראשונה עם הרמטכ"ל שנערכה בסמוך לשיחתו עם האלוף.
28 כך גם, בשיחה זו מאשר העותר עצמו את העובדה שדיבר עם הרמ"ט ואחרי
29 שאמר את הדברים לאלוף (הכוונה לדברים השקריים שהיה ברכב עם אשתו -
30 ק.ו) אמר את זה גם לרמ"ט, בניגוד לטענתו היום שרק לא תיקן את הרמ"ט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 ואת דובר צה"ל לעניין גירסתו השקרית, וגם בהודעה המשותפת לעתונות,
2 שהעותר היה שותף לניסוחה ולתיקונה, נאמר שמסר תשובה דומה לרמ"ט
3 הפיקוד ודובר צה"ל.
4 כך גם לעותר אין הסבר לכך שנהגו דניס טען כי אמר לו שציין אותו כעד
5 לתאונה, ושלמרות שדניס חזר בו מעדותו הראשונה, הוא עמד על כך בשימוע
6 בפני סגן הרמטכ"ל, בעוד העותר מכחיש שדניס אמר לו זאת.

בקשות העותר במהלך הדיונים

9
10 העותר מנסה "לירות לכל הכיוונים" ו"להסיט את האש" מהנקודה העיקרית .13
11 העומדת לדיון ולהכרעה שהינה כאמור האם ההחלטה לסיום שירותו בצה"ל
12 הינה החלטה סבירה או שמא נפל בה פגם מהותי ושורשי המצדיק את
13 התערבות בית המשפט, והוא לא הראה כל פגם שנפל בהחלטה זו ו/או שניתנה
14 משיקולים זרים.

15
16 לא נענית לבקשת העותר לחקור עדים ו/או מצהירים (כמו הרמטכ"ל ואלוף
17 הפיקוד), או להמציא מסמכים לגבי פלטי שיחות טלפון, שאילתות, ממצאי
18 פוליוגרף, לגבי שיחות כאלו או אחרות (שכידוע גם אינם קבילים) בנושאים
19 שאינם דרושים להכרעה בעתירה.

20 בכך, לא סטיתי מהכלל כי בהליכים המנהליים הייחודיים השונים באופיים
21 מהמשפט האזרחי, בית המשפט המנהלי, יפעיל את עילות הביקורת על
22 ההחלטה המנהלית ולא יפעל כבית משפט אזרחי רגיל וכערכאה דיונית "כבג"צ
23 קטן" ובדומה להליכים בבג"צ, ולא כדבר שבשגרה יחקרו מצהירים ויישמעו
24 עדים וברגיל יתמצו ההליכים בהגשת תצהירים בלי לשמוע עדים ולנהל הליכי
25 חקירה שכנגד (עע"מ 10811/04 מוחמד עבדאללה סורחי נ' משרד הפנים (לא
26 פורסם, 17/3/05), עע"מ 2611/08 בנימין נ' עיריית תל אביב (לא פורסם,
27 5/5/10), עע"מ 2827/07 חיות נ' משרד הבינוי והשיכון (לא פורסם,
28 23/11/08)).

29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 אמנם כחריג ובמשורה ניתן לקיים בירור עובדתי ככל שהדבר דרוש לשם
2 הכרעה בעתירה והדבר אף נקבע במפורש בתקנה 15 לתקנות בתי משפט
3 לעניינים מנהליים (סדרי דין) התשס"א-2000, ברם, במקרה דנן לא היה מקום
4 להפעלת החריג הנ"ל, שכן ההכרעה בעתירה נבעה בראש ובראשונה מהתנהגות
5 העותר עצמו שכשל באי אמירת אמת ועקב כך הוחלט על סיום שירותו בצה"ל
6 בהחלטה מינהלית סבירה שלא נפל בה פגם המצדיק את ביטולה.

7

8

זכות השימוע

9

10 14. לעותר ניתנה זכות שימוע במסגרת ההליך הפיקודי שנערך ביום 29/4/10
11 שהתבסס על חו"ד סגן הפצ"ר והזדמנות מלאה לפרוס את גירסתו ולטעון את
12 טענותיו וזאת לאחר שבפגישה ביום 10/8/09 הודיע העותר שהוא לוקח
13 אחריות ובכוונתו לסיים את שירותו בצה"ל, לאחר שיכול היה לטעון בשיחה זו
14 את כל טענותיו, ובעקבות זאת הוצאה ההודעה המשותפת לעתונות, שהיתה
15 בשיתוף פעולה עם העותר לאחר שתיקן את תיקונו.
16 לכן, אין ממש בטענת העותר לכך שלא ניתנה לו זכות שימוע.

17

18

הליך הפרישה

19

20 15. בעניינינו, אין ספק כי מדובר בסיום שירות הקבע של העותר בשל התנהגות
21 החורגת מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו.

22

23 לכאורה, לא נפל פגם בסיום השירות של העותר, שכן ניתן היה לפעול בעניין זה
24 לפי סעיף 10(א)(4) לחוק שירות הקבע בצה"ל (גמלאות) (נוסח משולב)
25 התשמ"ה-1985, המתיר לפטר את העותר (בוותק של 10 שנות שירות קבע),
26 מחמת אי מילוי תפקידו כנדרש או מחמת התנהגות החורגת מאמות המידה
27 הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו.

28 למעשה, אין מחלוקת כאמור שבפגישה של העותר עם הרמטכ"ל ביום 10/8/09
29 סוכם על פרישת העותר מצה"ל על דעתו לאחר שלקח אחריות על מעשיו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

- 1 והדבר גם פורסם בהודעה לעתונות שנעשתה בשיתוף ועל דעת העותר, בה
2 נאמר שהוא יוצא לחופשה.
3 בסופו של יום מאז מועד זה - 10/8/09, ועד היום העותר מצוי בחופשה ולא
4 חזר למלא תפקיד צבאי ונשאר בצה"ל, כך שעברו למעלה מ-12 חודשים
5 הניתנים למשרתי קבע כהתראה טרם פרישה, כאשר גם כשנאמר בהליך
6 הפיקודי ב-29/4/10 שהעותר יוצב במחלקת פרישה החל מ-1/5/10 היו לו עוד 7
7 חודשים לנצל כחופשה כחלק מתקופת ההתראה, זמן שהתארך בעקבות הגשת
8 העתירה והצו הארעי שניתן, בעקבות שביתת הפרקליטות.
9
10 16. מעבר לצורך, גם אם נפל פגם כזה או אחר בהליך של סיום שירותו הצבאי של
11 העותר והיה ניתן לנקוט במסלול אחר לסיום שירותו לפי פקודות הצבא, הרי
12 מדובר בפגם טכני ובכל מקרה היה ניתן לעשות שימוש בתורת הבטלות
13 היחסית באופן שפגם כזה אם נפל, לא יביא לבטלות ההחלטה, כאשר מבחינה
14 מהותית לא נגרם לעותר עיוות דין (על"ע 1341/08 הועד המחוזי של לשכת
15 עורכי הדין נ' שמחה ניר (לא פורסם, 25/10/10), עע"מ 3493/08 אפרים שחמון
16 נ' רשות הרישוי המקומית לתכנון ובניה (לא פורסם, 13/12/10)).
17
18 לא ניתן להתעלם מכך שבסופו של יום מה-8/09 עברו כ-18 חודשים והעותר
19 טרם שוחרר מצה"ל, בלא שהוא ממלא תפקיד כלשהו בצבא, ובמצב שנוצר אין
20 מקום להמשך כפוי של שירותו של העותר בצה"ל.
21
22 **סיום וסיכום**
23
24 17. לא ניתן להתעלם מכך, שהרמטכ"ל ואלוף הפיקוד מרעיפים על העותר בשיחות
25 עמו שפע של שבחים על תרומתו רבת השנים לצה"ל, ושניתן להיווכח
26 מהשיחות המוקלטות שהחלטה על סיום שירותו הצבאי של העותר קשה
27 עליהם מאוד והם מקבלים אותה בלב כבד אך כבלתי נמנעת.
28 אין חולק על תרומת העותר לצה"ל ועל יכולותיו כלוחם וכמפקד, ברם כנגד
29 זאת ואף בשל כך, עליו להוות דוגמא אישית לפקודיו ולהתנהג על פי הנורמות
30 המוסריות שהוא דורש מהם ובמקרה זה כשל העותר בכך בצורה ברורה,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1 באופן שלא אמר אמת למפקדו לאלוף הפיקוד ואח"כ גם לרמ"ט הפיקוד ודובר
2 צה"ל.
3 זאת במסגרת תיפקודו וביצוע תפקידיו כלפי מפקדיו בצבא ובמסגרת היותו
4 איש צבא, כשאי אמירת האמת מתייחסת לאירוע שאירע במהלך השירות
5 הצבאי ועקב מעשה שנעשה בניגוד לפקודות הצבא.
6 עם כל הצער שבדבר כלפי העותר, ההחלטה שנתקבלה בעניינו, שהינה החלטה
7 קשה, היא החלטה סבירה ומידתית בנסיבות העניין, המשקפת את ערכו
8 המוסרי וחוסנו של הצבא, החלטה שאין מקום לבית המשפט להתערב בה.

9

10

התוצאה

11

12 15. לכן, בסופו של יום לא נפל פגם בהחלטת המשיב 1 לסיום שירותו הצבאי של
13 העותר ושחרורו מצה"ל, ודין העתירה להידחות.

14

15

הצו הארעי שניתן מבוטל.

16

בהתחשב בנסיבות האישיות, אין צו להוצאות.

17

התמלילים של השיחות המוקלטות שהועברו ע"י המשיבים לבית המשפט

18

יוחזקו בכספת בית המשפט.

19

20

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים.

21

22

23

ניתן היום, י"ז אדר א תשע"א, 21 פברואר 2011, בהעדר הצדדים.

24

דר' קובי ורדי, שופט
ד"ר קובי ורדי, שופט

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים
מנהליים**

עת"מ 10-11-39391 פארס נ' אשכנזי

1

2